

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/102/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5623216469
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2023:5623216469.1

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci navrhovateľa: U. V., nar. XX. XX. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu S. XXX/XX, T. B. - M., zastúpený advokátom: Mgr. Patrik Kachlík, Štefánikova 14, 811 05 Bratislava, IČO: 53924410 proti manželke navrhovateľa: B. I. V., rod. M., nar. XX. X. XXXX, prihlásená k trvalému pobytu S. XXX/XX, T. B. - M., s adresou na doručovanie J. X. - M. J., M. XX, T. B. XXX XX, v konaní o rozvoде manželstva a o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvoде: B. V., nar. XX. X. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu S. XXX/XX, XXX XX T. B., D. V., nar. XX. X. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu S. XXX/XX, XXX XX T. B., X. V., nar. XX. X. XXXX, prihlásená k trvalému pobytu S. XXX/XX, XXX XX T. B., v súčasnosti s matkou, o neodkladnom opatrení a iné, takto

rozhodol:

I. Súd vylučuje z konania o rozvoде manželstva a o úprave pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvoде sp. zn. 9P/102/2023 konanie v časti neodkladného opatrenia o úprave styku otca s maloletou X. V., nar. XX. X. XXXX na samostatné konanie.

II. Súd spája na spoločné konanie: konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej X. V., nar. XX. X. XXXX vedené na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/77/2023 a konanie o neodkladnom opatrení o úprave styku otca s maloletou X. V., nar. XX. X. XXXX vedené na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/102/2023. Spoločné konanie sa bude viesť pod spisovou značkou 9P/77/2023.

III. Súd ustanovuje maloletej X. V., nar. XX. X. XXXX, kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536 na zastupovanie o vylúčení a spojení vecí a o neodkladnom opatrení o úprave styku otca s maloletou X. V., nar. XX. X. XXXX.

IV. Súd nariaduje neodkladné opatrenie:

Otec je do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/77/2023 oprávnený stýkať sa s maloletou X. V., nar. XX. X. XXXX každú sobotu v párnom kalendárnom týždni, v čase od 12.00 hod. do 14:00 hod. v priestoroch Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, Hviezdoslavova 149, Liptovský Hrádok, vždy v prítomnosti osoby poverenej Centrom pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, v prítomnosti súrodencov B. V., nar. XX. X. XXXX a D. V., nar. XX. X. XXXX a vždy v neprítomnosti matky.

IV. 1. Matka je povinná maloletú X. V., nar. XX. X. XXXX na styk pripraviť.

IV. 2. Matka je povinná maloletú X. V., nar. XX. X. XXXX pred začatím styku odovzdať v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok poverenej osobe a po ukončení styku ju prevziať v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok od poverenej osoby.

odôvodnenie:

1. Na Okresnom súde Liptovský Mikuláš sa doručeníím návrhu 7. 11. 2023 začalo konanie o rozvode manželstva a o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode: B. V., nar. XX. X. XXXX, D. V., nar. XX. X. XXXX a X. V., nar. XX. X. XXXX. Otec spolu s návrhom na rozvod podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal upraviť styk s maloletou X. každý utorok a štvrtok od 16.00 hod. do 19.00 hod. na Referáte poradensko-psychologických služieb, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš v prítomnosti kolízneho opatrovníka a v neprítomnosti matky maloletej X., do rozhodnutia vo veci samej (t. j. na čas do rozvodu manželstva). Otec v návrhu uviedol okrem iného uviedol, že má aktuálne absolútne znemožnený styk s maloletou X.. Ako rodič má právo sa s maloletou stretávať, mať o nej informácie, podieľať sa na jej výchove. Otec si uvedomuje, že návrat maloletej k bežnému chodu vecí by mal prebiehať postupne, nie nárazovo (ako to absolútne necitlivo a nepochopiteľne vykonala matka), preto žiada, aby mu súd umožnil stretávanie sa s maloletou a súrodencami zo začiatku v kontrolovanom prostredí a pokojne za prítomnosti osoby s odborným vzdelaním, avšak bez matky. Prítomný odborník si bude zároveň všímať správanie sa maloletej pri otcovi a súrodencoch a bude viesť vypovedať pred súdom o priebehu stretnutí a o reakciách maloletej na otca a súrodencov, čím prispeje k objasneniu skutočného stavu vecí.

2. S konaním o rozvode je obligatórne spojené konanie o úprave pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode (§ 100 z. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej iba CMP)). Styk rodiča s maloletým dieťaťom patrí medzi rodičovské práva a povinnosti. Otec žiada v konaní o rozvode manželstva neodkladným opatrením upraviť parciálny výkon rodičovských práv a povinností (styk) na čas do rozvodu manželstva, čo nepripúšťa ustanovenie § 100 CMP. Úprava výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva je možná v samostatnom konaní. Podľa § 166 ods. 2 z. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej iba CSP) v spojení s § 2 ods. 1 CMP súd konanie v časti o neodkladnom opatrení (úprava styku otca s maloletou X. na čas do rozvodu manželstva) vylúčil na samostatné konanie (výrok I.).

3. Podľa § 166 ods. 1 CSP súd rozhodol o spojení skoršieho konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej X. V., nar. XX. X. XXXX sp. zn. 9P/77/2023 a konania o neodkladnom opatrení (v časti úpravy styku otca s maloletou X.) vylúčeného z konania o rozvode na samostatné konanie sp. zn. 9P/102/2023, na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 9P/77/2023. Keďže konania o výkone rodičovských práv a povinností k maloletej X. a o neodkladnom opatrení (o úprave styku otca s maloletou X. na čas do rozvodu manželstva) sa začali na Okresnom súde Liptovský Mikuláš, skutkovo spolu súvisia a týkajú sa tých istých účastníkov sú vhodné na spojenie (výrok II.).

4. Podľa § 31 ods. 2, § 60 a § 61 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej iba ZR), súd ustanovil maloletej X. kolízneho opatrovníka na zastupovanie o vylúčení a spojení vecí a o neodkladnom opatrení, keďže rodičia nemôžu svoje maloleté dieťa zastupovať pre možnú kolíziu svojich záujmov so záujmami dieťaťa (výrok III.).

5. Čl. 5 Zákona o rodine, ďalej iba ZR: Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

6. § 2 CMP (1) Na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. § 324 CSP (1) Pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. § 325 CSP (1) Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. (2) Neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby „a) - h)“

9. § 328 CSP (1) Ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. (2) O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. (3) Uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, je súd povinný písomne vyhotoviť a odoslať.

10. § 329 CSP (1) Súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. (2) Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. § 330 CSP (1) Súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. (2) Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

12. § 331 CSP (2) Uznesenie o neodkladnom opatrení súd odošle najneskôr do troch dní od jeho vyhotovenia.

13. § 332 CSP (1) Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

14. § 333 CSP Neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

15. § 334 CSP Súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

16. Civilný mimosporový poriadok (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Civilný mimosporový poriadok neobsahuje osobitnú úpravu neodkladných opatrení vo veciach úpravy styku rodiča s maloletým dieťaťom, preto je potrebné pri rozhodovaní aplikovať všeobecný právny predpis, ktorým je Civilný sporový poriadok (lex generalis). Civilný sporový poriadok v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. Neodkladným opatrením je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je na úvahe súdu. Zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je hodnoverným spôsobom osvedčiť dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený.

17. Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením č. k. 9P/77/2023-15 zo dňa 5. 9. 2023 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletú X. zveril do osobnej starostlivosti matke do právoplatného skončenia konania o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti vo veci samej (v konaní o výkone rodičovských práv a povinností „na čas do rozvodu“). Skutkové okolnosti sa od nariadenia neodkladného opatrenia podstatne nezmenili. Rodičia maloletej X.Ž. sú manželia. Matka s maloletou dcérou odišla zo spoločnej domácnosti, ktorú tvorili s manželom a ďalšími dvomi spoločnými deťmi D. V., nar. XX. X. XXXX (14 rokov) a B. V., nar. XX. X. XXXX (17 rokov). V súčasnosti sa matka s maloletou zdržiava na utajenom mieste (mimo okresu Liptovský Mikuláš) s adresou pre doručovanie CSS Anima, M. J., M. XX, T. B. XXX XX.

18. Súd 21. 11. 2023 prostredníctvom aplikácie WhatsApp (videohovor) zisťoval názor maloletej X. na styk s otcom a súrodencami. Maloletá vyjadrila súhlas so stretávaním s otcom v prítomnosti inej osoby. Uviedla, že sa chce stretávať so súrodencami aj bez prítomnosti inej osoby. Maloletá X. je stotožnená s jej situáciou, ale je zjavné, že jej chýbajú súrodenci a škola, ktorú navštevovala do odchodu s matkou. So

súhlasom maloletej X. súd vyhotovil zvukový záznam. Maloletá X. nesúhlasila, aby sa zvukový záznam sprístupnil otcovi. Súd uložil zvukovú nahrávku na nosiči do spisu sp. zn. 9P/77/2023 (číslo listu spisu 77), ktorá nemôže byť sprístupnená otcovi, matke a ich zástupcom.

19. Maloletá X. bola súdom informovaná o konaniach, ktoré sa jej týkajú. Súd umožnil maloletej X., aby vyjadrila svoj názor. Úlohou súdu je konať v najlepšom záujme dieťaťa, ktorý je prvoradá. (Dohovor OSN o právach dieťaťa). Ak sa dieťa ocitne uprostred rodičovského konfliktu je potrebné, aby bolo, čo najmenej vystavované situáciám vyvolávajúcim v dieťati konflikt lojality. Toto musia mať na zreteli nielen súdy a inštitúcie, ale aj rodičia v komunikácii s dieťaťom. Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že v predmetnej veci sú splnené zákonné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia upravujúci styk dieťaťa s otcom a prípadný kontakt so súrodencami, kým nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej. Rodičia dieťaťa spolu nežijú a nedokážu sa dohodnúť o úprave styku otca s maloletou. Nie je v záujme dieťaťa, aby nemalo možnosť rozvíjať vzťah s otcom, najmä keď otec má záujem o stretávanie s dieťaťom. Maloleté dieťa má právo na zachovanie svojho vzťahu k obidvom rodičom a so súrodencami. Súd nariadil neodkladné opatrenie a dočasne upravil styk otca s maloletou dcérou, aby do doby, kým rozhodne súd vo veci samej, nenadobudla maloletá X. dojem, že otec sa o ňu prestal zaujímať, nemá ju rád, nestojí o ňu a podobne. Súd upravil styk otca s maloletou každú sobotu v párnom kalendárnom týždni, v čase od 12.00 hod. do 14:00 hod. v priestoroch Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, vždy v prítomnosti osoby poverenej Centrom pre deti a rodiny Liptovský Hrádok a vždy v neprítomnosti matky. Súrodenci B. X. D. sú osoby, ktoré sú oprávnené (nie povinné) sprevádzať otca pri styku s maloletou X. resp. byť prítomné pri styku. Matka je povinná pripraviť fyzicky a psychicky maloletú X. na styk, zabezpečiť prítomnosť maloletej X. a odovzdať ju pred začatím styku povereným osobám v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok. Po ukončení styku matka maloletú prevezme od poverených osôb v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok. Súd na realizáciu styku musel zabezpečiť zariadenie, ktoré je schopné realizovať asistovaný styk rodiča s dieťaťom. Rodičia by si mali uvedomiť, že partnerský konflikt negatívne zasiahol predovšetkým do života ich spoločných detí, najmä ich súrodenecký vzťah. Rodičia nemusia byť pasívni, je predovšetkým na nich, aby hľadali možnosti zlepšenie situácie detí do budúcnosti, či už prostredníctvom orgánov sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, mediátorov, či iných akreditovaných subjektov.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu v časti o nariadení neodkladného opatrenia (výrok IV.) možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v počte vyhotovení pre každého účastníka a súd). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).

Proti výrokom uznesenia I. II. a III. odvolanie nie je prípustné (§ 355 ods. 2, § 357 CSP).